

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M.P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w [...]
o odprawę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 maja 2023 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi
z dnia 7 stycznia 2021 r., sygn. akt VIII Pa 91/20,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu - Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi
do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

(l.t.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 września 2020 r., X P 1079/19, Sąd Rejonowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi zobowiązał Skarb Państwa - Izbę Administracji Skarbowej w [...] do wydania powodowi M.P. świadectwa służby funkcjonariusza Służby Celnej, a następnie Służby Celno-Skarbowej, zgodnie z wzorem określonym w obowiązujących przepisach za okres pozostawania w służbie (pkt 1), oddalił powództwo w zakresie odprawy (pkt 2), nie obciążył powoda kosztami procesu (pkt 3).

Powyższe orzeczenie zapadłe w oparciu o następujące ustalenia faktyczne: Powód został zatrudniony w Urzędzie Celnym w Ł. na podstawie umowy o pracę od dnia 2 listopada 1993 r., początkowo na podstawie umów zawartych na czas określony na stanowisku młodszego kontrolera celnego, a od dnia 3 listopada 1996 r. na podstawie umowy zawartej na czas nieokreślony na stanowisku kontrolera celnego. Z dniem 1 sierpnia 2000 r. powód został mianowany do służby stałej w Urzędzie Celnym w Ł. na stanowisko kontrolera celnego ze stopniem służbowym młodszy dyspozytor celny. Poza uposażeniem zasadniczym powód otrzymywał dodatek za stopień służbowy, dodatek za wieloletnią służbę i premię regulaminową. Z dniem 1 lutego 2001 r. powód został mianowany na stanowisko starszego kontrolera celnego. Od 1 maja 2002 r. pełnił służbę w Urzędzie Celnym w P..

Z dniem 21 września 2010 r. powoda mianowano na stopień starszego aspiranta celnego w korpusie aspirantów Służby Celnej. Od 1 stycznia 2011 r. zajmował stanowisko służbowe młodszego eksperta Służby Celnej, zaliczone do kategorii eksperckich. Z dniem 3 lipca 2015 r. powoda mianowano na stopień podkomisarza celnego.

Pismem z dnia 20 lutego 2017 r. Dyrektor Izby Celnej w [...] poinformował powoda, że z dniem 1 marca 2017 r. będzie pełnił służbę w Izbie Administracji Skarbowej w [...], realizując zadania w Pierwszym Urzędzie Skarbowym Ł.. Pismem z dnia 27 kwietnia 2017 r. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w [...] złożył powodowi propozycję określającą warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. W piśmie podano, że zaproponowane warunki zatrudnienia - po ich przyjęciu - będą obowiązywać od dnia 15 maja 2017 r., a w terminie 14 dni od dnia otrzymania propozycji zatrudnienia powód powinien złożyć pisemne oświadczenie o przyjęciu albo odmowie przyjęcia tych propozycji,

przy czym niezłożenie oświadczenia w tym terminie jest równoznaczne z odmową przyjęcia propozycji zatrudnienia. Ponadto sprecyzowano, że w przypadku odmowy przyjęcia propozycji zatrudnienia, stosunek służby powoda wygaśnie po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym powód złoży oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia lub upłynie termin do złożenia oświadczenia, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r.

Pismem z dnia 11 maja 2017 r. powód przyjął otrzymaną propozycję zatrudnienia w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. W tej samej dacie złożył oświadczenie, że przyjęcie przez niego propozycji zatrudnienia jest bezpośrednią implikacją obecnego kształtu przepisów oraz jego sytuacji życiowej i osobistej. Pismem złożonym w dniu 11 maja 2017 r., w związku z otrzymanymi już propozycjami oraz przygotowywaniem kolejnych propozycji zatrudnienia w Krajowej Administracji Skarbowej dla obecnych funkcjonariuszy celnych, czterech funkcjonariuszy celno-skarbowych, w tym powód, zgłosił sprzeciw w zakresie zaproponowania obecnym funkcjonariuszom służby celnej stanowisk znacznie poniżej ich faktycznej wiedzy, umiejętności i doświadczenia. Pismem złożonym w dniu 11 maja 2017 r. powód, w związku z otrzymaniem w dniu 28 kwietnia 2017 r. propozycji określającej warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. na stanowisku kontrolera skarbowego, zaliczanego do grupy stanowisk specjalistycznych w służbie cywilnej, złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie i zmianę na jego korzyść niektórych elementów propozycji określającej warunki zatrudnienia w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. Aneksem z dnia 19 maja 2017 r. zmieniono treść punktu 2 propozycji z dnia 27 kwietnia 2017 r. określającej nowe warunki zatrudnienia w Izbie Administracji Skarbowej w [...], nadając mu treść: "Stanowisko służbowe - ekspert skarbowy, zaliczane do grupy stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej".

Pismem z dnia 23 maja 2017 r., skierowanym do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w [...], powód złożył wniosek o wydanie świadectwa służby w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Pismem z dnia 23 maja 2017 r., skierowanym do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w [...], powód złożył wniosek o wypłatę świadczenia należnego odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej (odprawy) w wysokości sześciu uposażeń miesięcznych,

powołując się na art. 170 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 ze zm.; dalej p.w. KAS) oraz art. 163 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1799 ze zm.). Odpowiadając na żądania powoda, Izba Administracji Skarbowej w [...] wystosowała do powoda pisma z dnia 8 czerwca 2017 r., uznając tak żądanie wypłaty odprawy, jak i wydania świadectwa służby za nieuzasadnione. Pismem złożonym w dniu 13 czerwca 2017 r. powód wezwał Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w [...] do usunięcia naruszenia przepisów prawa i przedstawienia propozycji służby, którą Dyrektor był zobowiązany złożyć na podstawie art. 165 ust. 7 p.w. KAS. Z dniem 1 września 2017 r. powierzono powodowi stanowisko eksperta skarbowego w Dziale Podatku Akcyzowego i Podatku od Gier w Pierwszym Urzędzie Skarbowym Ł..

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 r., III SAB/Łd [...], Wojewódzki Sąd Administracyjny w [...] oddalił skargę powoda na bezczynność Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w [...] w przedmiocie przedstawienia propozycji warunków pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. W uzasadnieniu wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w [...] wyraził stanowisko, że złożona skarżącemu jako funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej propozycja zatrudnienia w służbie cywilnej wywiera skutek w postaci zwolnienia ze służby i w tym zakresie stanowi decyzję o zwolnieniu ze służby. Jednocześnie Sąd nie podzielił poglądu skarżącego, że funkcjonariuszowi celnemu można było złożyć tylko propozycję służby, ale już nie propozycję zatrudnienia. To ustawodawca bowiem zdecydował, że funkcjonariuszowi mogą być zaproponowane warunki służby lub warunki pracy.

Pismem z dnia 28 stycznia 2019 r., skierowanym do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w [...], powód - powołując się na art. 250 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 813 ze zm.; dalej ustawa o KAS) ponownie wniósł o wypłatę należnej mu odprawy stanowiącej wysokość sześciomiesięcznego uposażenia, powiększonej o należne odsetki liczone od dnia 15 maja 2017 r. do dnia wypłaty, w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisma oraz na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS wniósł o wydanie w powyższym terminie świadectwa służby pełnionej jako funkcjonariusz

celny od dnia 2 listopada 1993 r. do dnia 28 lutego 2017 r. oraz jako funkcjonariusz celno-skarbowy od dnia 1 marca 2017 r. do dnia 14 maja 2017 r. Odpowiadając na żądania powoda, Izba Administracji Skarbowej w [...]. wystosowała do powoda pismo z dnia 28 lutego 2019 r., uznając je za nieuzasadnione. Wynagrodzenie miesięczne powoda liczone według zasad obowiązujących do ustalenia ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy na dzień 24 października 2020 r. wynosiło 6.312,10 zł brutto.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione jedynie w zakresie żądania wydania świadectwa służby, natomiast w pozostałym zakresie jako podlegające oddaleniu. Na wstępie Sąd pierwszej instancji przypomniał, że na mocy ustawy o KAS oraz p.w. KAS doszło do połączenia organów celnych, skarbowych oraz kontroli skarbowej w jedną strukturę organizacyjną - Krajową Administrację Skarbową (KAS). W odniesieniu do zasobów kadrowych Służby Celnej zasady dalszego zatrudniania dotychczasowych funkcjonariuszy celnych w jednostkach jednolitej Krajowej Administracji Skarbowej uregulowano w art. 165 ust. 3 p.w. KAS, który przewiduje, że pracownicy zatrudnieni w izbach celnych i urzędach kontroli skarbowej oraz funkcjonariusze celnicy pełniący służbę w izbach celnych albo w komórkach urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych stają się odpowiednio pracownikami zatrudnionymi w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, albo funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej, pełniącymi służbę w jednostkach KAS oraz zachowują ciągłość pracy i służby. W sprawach wynikających ze stosunku pracy i stosunku służbowego stosuje się przepisy dotychczasowe. Sąd Rejonowy wywiódł, że zgodnie z art. 165 ust. 7 p.w. KAS, Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej oraz Dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości składają odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do dnia 31 maja 2017 r., pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje, przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania. Zdaniem Sądu pierwszej instancji zwrot "odpowiednio" odnosi się z jednej strony do rodzaju organów wymienionych w początkowej części przepisu, z drugiej zaś do pracowników i funkcjonariuszy. W ten sposób w przepisie uporządkowano, kto (jaki

organ) i komu (pracownikom i funkcjonariuszom) składa propozycję. Z kolei, spójnik "albo" rozdziela w tym przypadku rodzaje propozycji, jakie mogą zostać złożone, to jest propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia i propozycję określającą nowe warunki służby. Analiza brzmienia przepisu nie wyklucza takiego jego rozumienia, że istnieje możliwość złożenia także pracownikom propozycji służby, a funkcjonariuszom propozycji zatrudnienia. Ustawodawca zdecydował, że funkcjonariuszowi mogą być zaproponowane warunki służby lub warunki pracy i wynika to nie tylko z treści art. 165 ust. 7 p.w. KAS, ale z szeregu innych przepisów, według których taki był właśnie zamiar ustawodawcy. Przykładowo art. 167 ust. 4 p.w. KAS pozwalał na zaproponowanie pracownikom pisemnych propozycji pełnienia służby określającej nowe warunki pełnienia służby. Artykuł 169 ust. 3 p.w. KAS stanowi wprost, że funkcjonariuszowi można było złożyć propozycję zatrudnienia, a art. 174 ust. 3 p.w. KAS, że funkcjonariusz, który przyjął propozycję pracy zachowuje pewne uprawnienia, jak np. prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego za rok 2017.

Zdaniem Sądu Rejonowego, w rozpoznawanej sprawie powód w dniu 28 kwietnia 2017 r. otrzymał propozycję zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w [...], na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, na stanowisku kontrolera skarbowego, zaliczanego do grupy stanowisk specjalistycznych w służbie cywilnej, którą to propozycję przyjął. Przyjęcie przez powoda propozycji zatrudnienia skutkowało w świetle art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS przekształceniem z dniem 15 maja 2017 r. stosunku służbowego w stosunek pracy. Sąd pierwszej instancji podzielił stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19 (OSNP 2020 nr 7, poz. 63), w której przyjęto, że funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy otrzymuje świadectwo służby zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS, zaś obowiązek wydania świadectwa służby obciąża Skarb Państwa reprezentowany przez właściwą Izbę Administracji Skarbowej. Sąd Rejonowy podkreślił także, że pogląd ten pozostaje w zgodzie z treścią wyroku z dnia 7 listopada 2018 r., III SAB/Łd [...], Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...], zapadłego w sprawie powoda, w uzasadnieniu którego stwierdzono, że złożona powodowi - funkcjonariuszowi

Służby Celno-Skarbowej - propozycja zatrudnienia w służbie cywilnej wywarła skutek w postaci zwolnienia ze służby i w tym zakresie stanowiła decyzję o zwolnieniu ze służby. W świetle przedstawionych wniosków Sąd pierwszej instancji uznał, że przyjęcie przez powoda propozycji zatrudnienia pracowniczego wywarło skutek w postaci zwolnienia z dotychczasowej służby i powstania po stronie pozwanego Skarbu Państwa-Izby Administracji Skarbowej w [...] obowiązku wydania świadectwa służby. Mając na uwadze powyższe, uznając, że żądanie powoda w zakresie roszczenia o wydanie świadectwa służby jest zasadne, Sąd nakazał pozwanemu wydanie powodowi świadectwa służby funkcjonariuszy służby Celnej, a następnie Celno-Skarbowej, zgodnie z wzorem określonym w obowiązujących przepisach za okres pozostawania w służbie.

Odnosząc się do oznaczenia strony pozwanej Sąd Rejonowy wskazał, że powód od początku pozwem wniesionym w dniu 10 grudnia 2019 r. swoje roszczenia kierował wobec Skarbu Państwa, a następnie dokonał doprecyzowania oznaczenia strony pozwanej jako Skarb Państwa - Izba Administracji Skarbowej w [...].

W dalszej kolejności, Sąd pierwszej instancji rozważył zasadność żądania w zakresie prawa do odprawy. Powód swoje roszczenie oparł zarówno na treści art. 170 ust. 4 p.w. KAS, jak i art. 250 ust. 4 ustawy o KAS. W art. 170 ust. 1 p.w. KAS ustawodawca uregulował rozwiązanie sytuacji, w której funkcjonariusz w terminie do dnia 31 maja 2017 r. nie otrzymał pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, bądź też otrzymał propozycję zatrudnienia albo pełnienia służby, lecz odmówił jej przyjęcia. W takim wypadku z mocy prawa (*ex lege*) następuje wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza, które traktuje się, jak zwolnienie ze służby. Stosownie do art. 170 ust. 4 p.w. KAS w przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3. W tym przepisie mowa jest o odprawie uregulowanej w art. 163 ustawy o Służbie Celnej z dnia 27 sierpnia 2009 r. Zgodnie z art. 163 ust. 4 tej ustawy funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3 (jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia,

zwiększana o 20% miesięcznego uposażenia za każdy rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia).

Sąd pierwszej instancji podniósł, że art. 170 ust. 4 p.w. KAS odnosi się wyłącznie do "przypadku, o którym mowa w ust. 1", czyli wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonariuszy, którzy nie otrzymali pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby oraz tych, którzy odmówili przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby. Hipoteza tego przepisu nie obejmuje natomiast sytuacji funkcjonariusza, który nie otrzymał wprawdzie propozycji pełnienia służby, ale otrzymał propozycję zatrudnienia i ją przyjął. Sytuacja przyjęcia przez funkcjonariusza propozycji zatrudnienia została bowiem wyraźnie uregulowana w innym przepisie - art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS. Zatem sam ustawodawca nie powiązał prawa do odprawy przewidzianej w art. 170 ust. 4 z jakimkolwiek sposobem rozwiązania stosunku służby, lecz związał je wyłącznie z jego wygaśnięciem na skutek precyzyjnie określonych okoliczności wymienionych w art. 170 ust. 1 tej ustawy.

Sąd Rejonowy podkreślił, że przesłanki wygaśnięcia stosunku służbowego zostały enumeratywnie wymienione w art. 170 ust. 1 p.w. KAS. W żadnym razie nie obejmują one jednak sytuacji przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy, co ma miejsce w przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia przez funkcjonariusza (art. 171 ust. 1 pkt 2). W uchwale z dnia 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19, Sąd Najwyższy dokonał wyraźnego rozróżnienia wygaśnięcia stosunku służbowego w sytuacjach określonych w art. 170 ust. 1 od sytuacji przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy unormowanej w art. 171 ust. 1 pkt 2. W przypadku tej drugiej sytuacji, dochodzi w istocie do ustania - zwolnienia ze służby. W świetle uchwały Sądu Najwyższego nie ma podstaw prawnych, aby utożsamiać dwa różne zdarzenia, jakimi są wygaśnięcie stosunku służbowego i przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy, choć mają ten sam skutek w postaci zwolnienia ze służby. W przypadku powoda nie doszło do wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonariusza w sposób wskazany w art. 170 ust. 1 p.w. KAS co powoduje, że powodowi nie przysługuje prawo do odprawy na podstawie art. 170 ust. 4 tej ustawy.

Odnosząc się do żądania powoda rozpatrzenia jego prawa do odprawy na podstawie art. 250 ust. 4 ustawy o KAS, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że żądanie to nie ma racji prawnych, bowiem sytuacja faktyczna i prawna powoda została uregulowana w art. 165 ust. 6 i 7 oraz art. 171 p.w. KAS w związku ze zmianami organizacyjnymi w ramach całej administracji skarbowej. Ustawodawca prawo do odprawy przewidział wyłącznie w przypadku wygaśnięcia stosunku służby na skutek precyzyjnie określonych okoliczności wymienionych w art. 170 ust. 1 p.w. KAS. Stosowanie tu wykładni rozszerzającej nie ma oparcia w przepisach prawa.

W ocenie Sądu Rejonowego za uznaniem, że prawo powoda do odprawy nie może być rozpatrywane na gruncie art. 250 ust. 4 ustawy o KAS, przemawia także analiza treści art. 174 tej ustawy, który reguluje kwestię przeniesienia funkcjonariusza do pracy w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych albo w jednostce organizacyjnej KAS. Z wnioskiem o takie przeniesienie może wystąpić także sam funkcjonariusz (art. 174 ust. 2). W myśl art. 174 ust. 7 dotychczasowy stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął propozycję, o której mowa w ust. 1, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę. W myśl art. 174 ust. 10 przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się, jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby. W myśl art. 174 ust. 12 ustawy o KAS, przepisu art. 250 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 10. Ustawodawca zatem wprost wyłączył prawo do odprawy z art. 250 ustawy o KAS w stosunku do funkcjonariusza w nowej strukturze KAS, co do którego następuje przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy, a w rezultacie zwolnienie ze służby.

Wyrokiem z dnia 7 stycznia 2021 r., VIII Pa 91/20, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił apelację powoda oraz zasądził od niego

na rzecz Skarbu Państwa-Izby Skarbowej w [...] kwotę 1.350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy uznał, że orzeczenie Sądu Rejonowego jest prawidłowe i ma oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i w obowiązujących przepisach prawa. Sąd drugiej instancji stwierdził, że brak jest uzasadnionych podstaw do uwzględnienia zarzutu dokonania przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych sprzecznych z zebrany materiałem dowodowym i dokonania nietrafnej oceny tego materiału. Sąd Okręgowy, przyjmując za własne ustalenia Sądu Rejonowego, uznał jednocześnie, że zostały one poczynione na podstawie właściwej oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie. Oceniając te dowody, Sąd Rejonowy wyprowadził bowiem wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, w związku z czym dokonana przez ten Sąd ocena nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać. Zarzuty powoda sprowadzają się w zasadzie do polemiki ze stanowiskiem Sądu i interpretacją prawidłowo odtworzonych przez ten Sąd faktów i jako takie nie mogą się ostać. Apelujący przeciwstawia bowiem ocenie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji swoją analizę zgromadzonego materiału dowodowego i własny pogląd na sprawę. Jest to jednak potraktowanie zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wybiórczy, z pominięciem pozostałego - niewygodnego lub nieodpowiadającego jego wersji zdarzeń. Fragmentaryczna ocena materiału nie może zaś dać pełnego obrazu spornych okoliczności.

Sąd Okręgowy przypomniał, że w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego występowała rozbieżność dotycząca wykładni art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS, przewidującego przekształcenie dotychczasowego stosunku służby w służbie przygotowawczej lub stałej w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony, w przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia. Różnica stanowisk dotyczyła tego, czy w przypadku przyjęcia przez dotychczasowego funkcjonariusza złożonej mu propozycji zatrudnienia, po stronie organu istnieje obowiązek wydania decyzji w przedmiocie stosunku służbowego, orzekającej o jego zakończeniu. Z kolei, przesłanki wygaśnięcia stosunku służbowego zostały przewidziane w art. 170 ust. 1 p.w. KAS stanowiącym, że stosunki pracy osób zatrudnionych oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę

w jednostkach KAS wygasają: 1. z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby; 2. po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r. Sąd drugiej instancji przyjął, że przesłanki te nie mają zastosowania do przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy w przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia przez funkcjonariusza, o czym mowa w art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS.

Sytuacja, o której mowa w art. 170 ust. 1 p.w. KAS, a mianowicie wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza, traktuje się jak zwolnienie ze służby (art. 170 ust. 3 tej ustawy). Wówczas pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3 ustawy o Służbie Celnej z dnia 27 sierpnia 2009 r., która przewidywała w art. 163 ust. 4, że funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3 art. 163 (art. 170 ust. 4 p.w. KAS).

Do sytuacji powoda nie ma zatem zastosowania art. 170 ust. 1, 3 i 4 p.w. KAS. Artykuł 170 ust. 1 tej ustawy odnosi się do tych funkcjonariuszy, którzy nie otrzymali pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, bądź tych, którzy złożyli oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby. W związku z powyższym przewidziana w art. 170 ust. 3 tej ustawy okoliczność dotycząca wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonariusza ujmowana jest i zarazem rozumiana jako zwolnienie ze służby i tylko taka umożliwia uzyskanie prawa do odprawy w związku z wygaśnięciem dotychczasowego stosunku służby.

Do sytuacji powoda zastosowanie mają natomiast przepisy art. 165 ust. 6 i 7 p.w. KAS. Zgodnie z art. 165 ust. 7 w związku z art. 170 ust. 2 tej ustawy, pisemna propozycja określająca nowe warunki zatrudnienia nie stanowi ani decyzji administracyjnej, ani też innego niż decyzja czy postanowienie aktu lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczącej uprawnienia lub obowiązku

wynikającego z przepisu prawa. Jest ona natomiast ofertą zawarcia stosunku pracy na podstawie umowy o pracę. Jednakże, aby ten skutek nastąpił konieczne jest przyjęcie przez funkcjonariusza złożonej mu oferty. Umowa taka zostaje zawarta tylko w sytuacji, gdy funkcjonariusz przyjmie propozycję. Nie ulega zatem wątpliwości, że przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy dochodzi do skutku za zgodną wolą obu stron. Skoro w omawianym przypadku nie dochodzi do wygaśnięcia dotychczasowego stosunku służbowego w oparciu o art. 170 ust. 1 p.w. KAS, to nie ma podstawy, aby przyjąć, że ma tu zastosowanie art. 170 ust. 3 tej ustawy nakazujący traktowanie wygaśnięcia stosunku służbowego jak zwolnienia ze służby, którego należy dokonywać w formie decyzji (art. 276 ust. 2 ustawy o KAS).

Wbrew twierdzeniu powoda, Sąd pierwszej instancji nie oceniał zasadności jego roszczenia o odprawę w oparciu o treść art. 174 ustawy o KAS, w szczególności art. 174 ust. 10 i 12, które istotnie nie obowiązywały w dacie przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy. Lektura uzasadnienia Sądu Rejonowego jednoznacznie ukazuje, że podstawę prawną stanowiły art. 170 w związku z art. 171 p.w. KAS. Analiza przepisów art. 174 ustawy o KAS dokonana została jedynie jako dodatkowy argument przemawiający za taką właśnie wolą ustawodawcy, doprecyzowaną w dodanych ustępach tego artykułu, który wprost stanowi, że prawo do odprawy wyłączone wobec funkcjonariusza, w stosunku do którego następuje przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy, a w konsekwencji zwolnienie ze służby. Zgodnie z art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS, przyjęcie przez powoda propozycji określającej warunki jego zatrudnienia spowodowało przekształcenie dotychczasowego stosunku służbowego w stosunek pracy. Tym samym w omawianym przypadku nie doszło do utraty przez niego zatrudnienia, które w konsekwencji mogłoby uzasadniać żądanie odprawy (o czym mowa w art. 250 ust. 4 ustawy o KAS). Zatem, skoro nie doszło do wygaśnięcia stosunku służby w rozumieniu art. 170 ust. 1 p.w. KAS, to powód nie nabył prawa do odprawy zgodnie z art. 170 ust. 4 tej ustawy.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu drugiej instancji powód zarzucił naruszenie art. 170 ust. 1, 3 i 4 w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS, przez błędną wykładnię i przyjęcie, że nie ma on statusu funkcjonariusza zwolnionego ze służby i nie przysługuje mu świadczenie pieniężne należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w sytuacji, gdy

prawidłowe rozumowanie powinno doprowadzić do wniosku, iż świadczenie pieniężne jest powodowi należne i w efekcie powinno być ono na jego rzecz zasądzone. Z ostrożności procesowej, powód zarzucił także naruszenie art. 250 ust. 4 ustawy o KAS, przez błędną wykładnię, że przepis ten nie ma zastosowania do jego sytuacji.

W uzasadnieniu skarżący stwierdził w szczególności, że jego stosunek służbowy wskutek przyjęcia złożonej mu propozycji pracy wygaśł, mimo używanego przez ustawodawcę zwrotu o "przekształceniu" stosunku służbowego w stosunek pracy (art. 171 ust. 1 p.w. KAS). Zgodnie natomiast z art. 170 ust. 3 tej ustawy wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza traktuje się, jak zwolnienie ze służby. Dlatego też na mocy odpowiednio zastosowanego art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w związku z art. 170 ust. 3 i 4 p.w. powodowi należy się świadczenie pieniężne w wysokości 29.042,00 zł, którego wysokość (i sposób wyliczenia) nie był przez strony kwestionowany.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie przez Sąd Najwyższy co do meritum sprawy przez zasądzenie na jego rzecz kwoty 33.619,08 zł wraz z odsetkami, zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania (w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o oddalenie skargi i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Strona pozwana podniosła w szczególności, że odprawa jest świadczeniem, które ma rekompensować utratę pracy, a powód pracy nie stracił, gdyż kontynuuje zatrudnienie w ramach stosunku pracowniczego. Funkcją odprawy jest przede wszystkim niwelowanie skutków socjalnych utraty pracy w sytuacji, w której były pracownik mógłby zostać bez środków do życia. Funkcją odprawy może też być gratyfikacja za określony staż zatrudnienia, tak czy inaczej, zatrudnienie musi ustać, by odprawa się należała.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący, formułując zarzuty przedstawione w skardze kasacyjnej, dąży do uzyskania odprawy pieniężnej należnej funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z likwidacją lub zniesieniem jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 159 pkt 3 p.w. KAS. Żądanie swoje opiera na art. 170 ust. 1, 3 i 4 w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, względnie na art. 250 ust. 4 ustawy o KAS.

Przepis art. 250 ust. 4 ustawy o KAS daje możliwość uzyskania odprawy pieniężnej w przypadku zwolnienia funkcjonariusza ze służby na skutek zniesienia lub reorganizacji jednostki organizacyjnej KAS. Do sytuacji faktycznej i prawnej powoda art. 250 ust. 4 ustawy o KAS nie może mieć jednak zastosowania, gdyż powód nie stał się funkcjonariuszem Krajowej Administracji Skarbowej, ponieważ otrzymał propozycję zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, którą przyjął.

Powód jako funkcjonariusz służby celnej (Celno-Skarbowej), którego stosunek służbowy wygasł (o czym niżej) nie może też otrzymać odprawy na podstawie ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1969), gdyż ta odprawa przysługuje pracownikowi o statusie członka korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 ust. 1 p.w. KAS (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., III PZP 5/18, OSNP 2019 nr 7, poz. 80; OSP 2021 nr 3, poz. 20, z glosą S. Driczinskiego).

Zgodnie z art. 170 ust. 1, 3 i 4 p.w. KAS, stosunki pracy osób zatrudnionych w (określonych) jednostkach KAS oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS wygasają z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby lub po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017 r. (ust. 1). W tych przypadkach wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza traktuje się jak zwolnienie ze służby (ust. 3) a pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3 (ust. 4), czyli w rozumieniu ustawy o Służbie Celnej. Według art. 163 ustawy o Służbie Celnej,

funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ta ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia (ust. 1). Do okresu służby, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegały wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze (ust. 2) oraz oblicza się ją jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy (ust. 3). Na tych zasadach oraz w określonej tam wysokości odprawa przysługuje również funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej (ust. 4).

Z treści przedstawionych przepisów wynika, że zarówno uchylana ustawa o Służbie Celnej, jak i p.w. KAS uzależniają prawo do odprawy pieniężnej od warunków, których skarżący formalnie nie spełnił. Przepis art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej przewiduje bowiem przyznanie odprawy pieniężnej funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej na zasadach przewidzianych dla funkcjonariuszy przechodzących na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Przepis art. 170 p.w. KAS prawo do takiej odprawy wiąże natomiast z nieotrzymaniem przez funkcjonariusza pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia lub pełnienia służby, bądź z odmową przyjęcia warunków określonych w tej propozycji. Ze stanu faktycznego sprawy wynika tymczasem, że powód przyjął złożoną w trybie art. 167 ust. 5 p.w. KAS propozycję zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w [...] na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

Sąd Najwyższy w pełni podziela wykładnię przedstawioną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19 (OSNP 2020 nr 7, poz. 63, tak samo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2021 r., II PSKP 6/21, Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego 2022 nr 1, s. 132, z omówieniem M. Szpyrki), w uzasadnieniu której stwierdzono, że - zawierając umowę o pracę - strony stosunku służbowego jednocześnie przyjmują, iż ulega zakończeniu

dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Nie jest to jednak "przekształcenie", w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni, czyli przykładowo jak w odnowieniu z art. 506 k.c., lecz sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny (stosunek pracy). Ta zmiana ma u podstaw ukształtowaną ustawą alternatywę, w której istnieje wybór między przyjęciem propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a wygaśnięciem stosunku służbowego. Wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza zatem, że stosunek służbowy nie kończy się. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi do zwolnienia z dotychczasowej służby. W konsekwencji powyższego Sąd Najwyższy przyjął w tej uchwale stanowisko, że były funkcjonariusz celny ma prawo do otrzymania świadectwa służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. KAS.

Powyższe daje podstawę do stwierdzenia, że ustawodawca nie ustanowił wprost regulacji prawnej przyznającej prawo do odprawy pieniężnej w przypadku, w którym funkcjonariusz służby celnej otrzymuje propozycję zawarcia umowy o pracę i ją przyjmuje, decydując się na kontynuowanie zatrudnienia, lecz już nie w ramach służby, ale na podstawie stosunku pracy. Chociaż w tym przypadku mamy do czynienia z wygaśnięciem stosunku służbowego (administracyjnoprawnego), to nie istnieje przepis, z którego wyraźnie wynikałoby przysługiwanie prawa do odprawy pieniężnej. Wobec tego należy przyjąć wystąpienie pominięcia prawodawczego, z którym mamy do czynienia wtedy, gdy zakres regulacji jest zbyt wąski lub gdy w określonym akcie normatywnym występuje pominięcie istotnych kwestii mających znaczenie z perspektywy koniecznego poszanowania zasad i wartości konstytucyjnych. Takie pominięcie prawodawcze (które nie było przedmiotem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego) może być "naprawione" przez sąd przy pomocy reguł wykładni funkcjonalnej i systemowej przepisu (zob. A. Górka: Sposoby usuwania wadliwości procesu tworzenia prawa przez sądy administracyjne, *Przegląd Sądowy* 2021 nr 2, s. 89). Z treści p.w. KAS wynika, że wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza, który nie otrzymał propozycji zatrudnienia oraz funkcjonariusza, który odmówił propozycji zatrudnienia traktuje się jako

zwolnienie ze służby w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej. W aspekcie prawa do otrzymania świadectwa służby funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który przyjął propozycję pracowniczego zatrudnienia nie może być w innej (gorszej) sytuacji, czyli pozostać bez świadectwa służby (tak uchwała III PZP 7/19). Istnieje zatem możliwość uznania takiego samego zapatrywania w odniesieniu do prawa do odprawy pieniężnej i wypełnienia luki w drodze analogii przez przyjęcie, że funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy wygasł a następnie uległ "przekształceniu" w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 p.w. KAS, przysługuje odprawa na podstawie art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 3 i 4 p.w. KAS. Podstawa do przyjęcia poglądu o przysługiwaniu odprawy w takiej sytuacji wynika z prokonstytucyjnej wykładni przepisów ustawowych, uwzględniających zasadę równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP). Sąd Najwyższy dostrzega, że funkcjonariusz, który przyjął propozycję nawiązania umowy o pracę, utrzymuje (kontynuuje) zatrudnienie, a więc jest w "lepszey" sytuacji (w każdym razie odmiennej) niż funkcjonariusz (pracownik), którego stosunek służbowy (stosunek pracy) wygasł wobec nieotrzymania propozycji dalszej służby (pracy) lub odmowy ich podjęcia. Należy jednak mieć na względzie, że wygaśnięcie stosunku służbowego w ramach tzw. "ucywilnienia" powoduje dla funkcjonariusza pozostającego w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę cały szereg niekorzystnych konsekwencji uzasadniających odprawę za "utrata munduru" (na przykład niemożność nabycia prawa do emerytury na zasadach przysługujących funkcjonariuszom; por. też. pozbawienie stopni oficerskich nadawanych dożywotnio, powołane przez S. Płażka: "Przekształcenie" stosunku służbowego celnika w stosunek pracy, *Roczniki Administracji i Prawa* 2021 Zeszyt specjalny I, Księga jubileuszowa prof. B.M. Cwiertniaka, s. 387-398; por. też: S. Płażek: Wygaśnięcie stosunków pracy z mocy prawa w administracji publicznej, *PiZS* 2019 nr 2, s. 22; B. Bury: Sądowa weryfikacja wygaszania stosunków pracy w sferze administracji publicznej, *Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej* 2020 nr 3, s. 195; E. Ura: Zatrudnienie funkcjonariuszy w administracji celno-skarbowej po reformie, *Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej* 2021 nr 4, s. 243; M.J. Zieliński: Ustawowe

wygaszenie stosunku pracy [w:] Między ideowością a pragmatyzmem - tworzenie, wykładnia i stosowanie prawa. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Małgorzacie Gersdorf, pod red. Barbary Godlewskiej-Bujok, Elizy Maniewskiej, Wojciecha Ostaszewskiego, Michała Raczkowskiego, Krzysztofa Rączki i Aleksandry Ziętek-Capigi, Warszawa 2022).

Pomimo tego więc, że prawo do odprawy nie wynika wprost z art. 170 ust. 1 p.w. KAS konieczne jest odstępnie od jego wykładni językowej na rzecz wykładni funkcjonalnej i systemowej. Taka możliwość wynika z analizy orzeczeń Sądu Najwyższego, w których podkreśla się trafnie, że odejście od wyników wykładni językowej jest uzasadnione wtedy, gdy prowadzi ona do absurdu albo do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji lub gdy zachodzi sprzeczność jej wyników z podstawowymi założeniami systemu prawnego albo niemożność jej akceptacji ze względów moralnych lub społecznych (por. np. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2004 r., III CZP 37/04, OSNC 2005 nr 3, poz. 42, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2005 r., I KZP 18/05, OSNKW 2005 nr 9, poz. 74 i z dnia 23 maja 2012 r., III CZP 11/12, OSNC 2012 nr 10, poz. 118 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2004 r., V CK 21/04, OSNC 2005 nr 7-8, poz. 137, z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 351/07, OSNC 2009 nr 3, poz. 44 lub z dnia 8 maja 1998 r., I CKN 664/97, OSNC 1999 nr 1, poz. 7).

W ocenie Sądu Najwyższego odprawa w służbach mundurowych ma charakter gratyfikacji za wieloletnią służbę dla Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to dodatkowym uzasadnieniem dla jej wypłaty osobie, która w sposób niezawiniony i wbrew swojej woli służbę tę kończy. W przypadku funkcjonariusza, którego służba na skutek przyjęcia zaproponowanych warunków zatrudnienia na stanowisku w ramach korpusu służby cywilnej uległa zakończeniu i który utracił szereg uprawnień składających się na tzw. "prawo do munduru" konieczne jest zrekompensowanie mu dotychczasowych szczególnych warunków służby związanych z pracą w formacji mundurowej. Dlatego uzasadnione jest odstępnie od rezultatów wykładni gramatycznej, szczególnie biorąc pod uwagę konstytucyjną zasadę równości w zakresie ochrony praw majątkowych (art. 64 ust. 2 Konstytucji RP). Należy przypomnieć, że art. 64 ust. 2 Konstytucji RP jest uznaną w orzecznictwie Sądu

Najwyższego podstawą uzasadniającą przyznanie świadczenia funkcjonariuszom (por. uchwała siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 r., III PZP 1/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 227). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 kwietnia 2022 r., I PSKP 64/21 (OSP 2023 nr 4, poz. 32, z glosą J. Jankowiaka) przedstawił już podobną wykładnię, że funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy wygasł a następnie uległ "przekształceniu" w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 p.w. KAS, należy traktować tak samo, jak funkcjonariusza, którego stosunek służbowy wygasł wobec nieotrzymania propozycji dalszej służby lub odmowy jej podjęcia (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2023 r., III PSKP 19/22, dotychczas niepublikowany).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ oraz art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[as]

[a!]